

TARİHTEN BUGÜNE ORTA DOĞU'DA TÜRKİYE'NİN ROLÜ

15.04.2013 tarihinde “Tarihten Bugüne Ortadoğu'da Türkiye'nin Rolü” konulu Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'nun gerçekleştirdiği konferans metnidir.

Sunucu: Sayın milletvekili, Sayın hocalarım ve değerli öğrenci arkadaşlarım öncelikle hepiniz hoş geldiniz. Bugün ki konuşmacımız hepinizin çok yakından tanıdığı Sayın MHP Milletvekili Yusuf Halaçoğlu.

Adana'nın Kozan ilçesinde 1949 tarihinde doğan Yusuf Halaçoğlu 1971 tarihinde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü “Yeni Çağa Tarihi Kürsüsünden Fıkra-İ İslâhiye ve Kozan” isimli lisans tezini hazırlayarak mezun oldu. 1978 yılında “XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda İskân Siyaseti” adlı doktora tezi ile doktor oldu. 1982'de yardımcı doçentliğe, Nisan 1983'te ise “Osmanlı İmparatorluğu'nda Menzil Teşkilâtı ve Yol Sistemi” isimli doçentlik tezini hazırlayarak doçentliğe yükseldi. 20 Mart 1989'da “XVI. Yüzyılda Sosyal, Ekonomik ve Demografik Bakımdan Balkanlar'da Bazı Osmanlı Şehirleri” konulu takdim tezi ile profesörlüğe yükseldi. Aynı tarihlerde Türk Tarih Kurumu asıl üyesi seçildi. 28 Ocak 2011'de Milliyetçi Hareket Partisi'ne katıldı. Kayseri'den 1. sıra milletvekili adayı oldu ve 2011 Türkiye genel seçimleri sonrasında milletvekili seçildi. Milletvekilliğinin yanı sıra Halaçoğlu Türkiye-Kırgızistan Parlamentolar arası Dostluk Grubu Saymanı ve Türkiye-İran Parlamentolar arası Dostluk Grubu üyesidir.

Şimdi konuşmasını yapmak üzere üniversitemizin münazara topluluğu başkanı Sayın İbrahim Bingöl'ü kürsüye davet ediyorum.

İbrahim Bingöl: Sayın milletvekilim, Sayın öğretim görevlileri, değerli arkadaşlarım ve aziz misafirler Atılım Üniversitesi ev sahipliğinde “Geçmişten Günümüze Orta Doğu ve Türkiye” konulu konferansımıza hoş geldiniz. Konuşmama başlarken değerli hocamız Prof. Dr. İhsan Tarakçıoğlu'nu anmak istiyorum. Bildiğiniz üzere geçtiğimiz günlerde sayın hocamızı kaybetmiş bulunmaktayız. Hayatını eğitime adanmış, gerek diğer üniversitelerin gerek bizim üniversitemizin gelişmesinde katkıda bulunmuş, çok fazla öğrenci yetiştirmiş ve hayatının son zamanlarına kadar yaşına aldırış etmeden öğrencilerini yetiştirmeye devam etmiş olan saygı değer hocamıza başta şahsım ve münazara topluluğu olmak üzere tüm arkadaşlarım adına Allahtan rahmet ve yakınlarına baş sağlığı dileriz.

Münazara topluluğumuz geçtiğimiz yılın bahar döneminde kurulmuş olup, faaliyetlerini üniversitemizde münazara çalışmalarını yaparak, üniversiteler arası münazara turnuvalarına katılarak gerçekleştirmektedir. Münazara, bir konuda karşıt görüşleri savunan takımların fikirlerinin çarpıştırıldıkları bir tartışma platformudur. Münazaranın fikrini, inandırıcılık kabiliyetini geliştirme, toplumun önünde konuşma kabiliyetini artırma gibi faydalı yönleri vardır. Dahası münazara yeni başlayanlara konsantrasyonu geliştirmek için meditasyondan daha destekleyici bir ortam sunar. Münazara topluluğumuz okulumuzu bu kulvarda en iyi şekilde temsil etmeyi kendine

asli hedef olarak belirlemiştir. Bununla beraber topluluğumuzun ilk konferansı olma sebebiyle de mutluluğumuzu sizlerle paylaşmak isterim.

Değerli katılımcılar gerek topraklarımızın geçmişi, gerek bulunduğu coğrafi konumu üzerinden tarihin ilk zamanlarından beri hep stratejilerin kurulduğu yeri geldiğinde kirli hesapların odağı olduğuna şahit olmaktayız. Bu anlamda Orta Doğuda ülkemizin nasıl bir yer edindiğini kavramanın ve oynan oyunları anlamının hepimizin vazifesi olduğunu düşüncesindeyim. Sayın hocamız da bu bağlamdaengin bilgilerini paylaşmak ve ufkumuzu genişletmek üzere davetimizi kırmayarak bizleri şereflendirmiştir. Kendilerine bu yoğun temposunda bizlere zaman ayırdığı için buradan teşekkür etmek istiyorum. Bununla beraber konferansın gerçekleşmesinde emeği geçen başta topluluk arkadaşlarıma, bizden desteğini esirgemeyen hukuksal araştırma ve yönetim platformuna, katılımları sebebiyle Çankaya Üniversitesi münazara kulübüne, bize bu tür faydalı girişimlerde imkân sağlayan üniversitemize ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Sayın Vekilimiz Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu Hocamızı kürsüye davet ederek hepinize saygılarımı sunuyorum.

Yusuf Halaçoğlu: Öncelikle İhsan Tarakçı Hocamıza Allah'tan rahmet dileyerek sözüme başlayayım. Bu kadar öğrenci yetiştirmeye emek sarf etmiş bir insanı rahmetle anmak muhakkak ki hepimizin bir insanlık borcu diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, insan şöyle bir baktığında neler oluyor diye düşünmeden edemiyor. Türkiye'nin de içinde bulunduğu Orta Doğu coğrafyasında dünyanın en hareketli ve değişik siyasi olayları meydana geliyor. Bu arada benimle ilgili hep siyasetten bahsettiler ama buradaki konuşmamı, özellikle bir siyasetçi olarak değil bir bilim adamı, bir hoca olarak yaptığımı özellikle belirtmek isterim. Çünkü siyaset farklı bir şey, içerisine bir girdik pek de mutlu olamadım onu da özellikle belirteyim. Çok farklıymış, bizim öyle ayak oyunlarına ayak uydurmamız fazla uygun değil, iki - üç ayak da değil çok fazla ayak var. Onun için bize bilim adamlarına pek uymuyor. Ama bir tarihçi kimliğiyle güncel olayları takip eden, geçmişte bir takım meydana gelmiş bu bölgedeki olayları göz önüne alan bir kişi olarak değerlendirme yapmak istiyorum. Tabii mecliste bulunduğumuz için oradaki görüşmeler, meseleler de bize bilgi yönünden katkıda bulundu.

“Orta Doğu Dünyada En Fazla Devlet ve Medeniyet Kurulan Coğrafya”

Orta Doğu dediğimiz zaman Mısır'a kadar bütün Arap dünyasını tabii ki İran'ı, Kafkasya'yı ve Türkiye'yi içerisine koyuyoruz. Öncelikle bu coğrafya tarihine baktığımız zaman dünyada en fazla devlet ve medeniyetin kurulduğu coğrafya olarak görülüyor. Avrupa'yı düşünün, kaç tane devlet kuruldu? Diyelim ki Fransa'da bugüne kadar kaç devlet kuruldu? Bir de Anadolu'yu düşünün kaç devlet, kaç medeniyet kuruldu, yine Orta Doğu coğrafyalarında kaç medeniyet kuruldu? Bunları göz önüne aldığınız zaman bu bölgenin bütün tarih boyunca bir cazibe merkezi olduğunu, insanların yaşama koşulları açısından imkânlarının geniş olduğu ve günümüzde de ekonomik olarak düşündüğümüzde dünya enerjilerinin %70'ine sahip olan bir coğrafya olduğunu bilmemiz gerekiyor.

Osmanlı Döneminde ve tabi ki daha önceki dönemlerde de başlıyor, Türkler Mısır'a kadar gitmişler, bütün Orta Doğu'ya, İran'a, Suriye'ye, Irak'a hâkim olmuşlar. İhşidiler, Tolunoğulları sonra Eyyübiler ardından Memlükler gelmiş. Suriye bölgesinde yine Zengiler, Suriye Selçukluları, Filistin Selçukluları arkasından bu coğrafyalara Osmanlı Devleti hâkim olmuş. Zaten bu ülkeleri gezdiğinizde gördüğünüzde, en azından kültür varlıkları açısından baktığınızda zaten bu hâkimiyeti orada görürsünüz. Mısıra gittiğinizde Kahire'de hep sözde cami belirtilir ama İhşidiler ve Tolunoğulları'nın hep köprülerinden tutun cami, medreselerine kadar pek çok mimari yapıyı da görürsünüz. Bu şu anlama geliyor bu coğrafyaya biz uzak değiliz. Bu coğrafyanın içinden çıkmış, bu coğrafyayı bilen bir kültüre sahibiz. Öyleyse bu coğrafyaya biz Batı dünyasının baktığından daha farklı bakmak mecburiyetindeyiz.

“Tarih Geçmiş Değildir, Tarih Gelecektir”

Televizyonlarda tartışmalarda izliyorsunuz Orta Doğu'yla ilgili Suriye'de meydana gelen olaylar başta olmak üzere daha önce Mısır'da meydana gelmiş olaylar, Suudi Arabistan ve Irak'taki savaş, bugün Türkiye'nin içerisinde bulunduğu durum, bunların hepsini izliyorsunuz ve değişik şekillerde insanlar anlatımlarda bulunuyorlar. Bunlar yanlış mı? İçinde doğru olan şeyler de var ama şöyle söyleyeyim, bir meseleyi tüm yönleriyle değerlendireceksek ve doğru bir sonuca varmak istiyorsak muhakkak ki tarihteki geçmiş dönemleriyle birlikte ele almak mecburiyetimiz var.

Bunu şöyle daha basit bir şekilde izah edebilirim. Hepimizin bir geçmişi vardır, ben 64 yaşıma gelmişim, sizler 23-24 yaşlarındasınız, şöyle düşünün bugün attığınız her adım veya aldığınız her karardan muhakkak ki o yirmi yılın tecrübesi vardır, ona göre karar veriyorsunuz. Yani bir birikiminiz var, bu birikim size önünüzde ne yapacağınızı, doğru olup olmayacağını belirten bir birikim vermiş. Bu birikim çok önemli, buna sahip olduğunuz takdirde; ancak yani diyelim ki şuurunuzu kaybettiniz adınızı da unutursunuz, bütün birikimlerinizi de unutursunuz, nereye gideceğinizi bile bilmezsiniz ama o birikim sizin atacağınız adımı mesela merdivenden düşüp düşmeyeceğinizi, şurada şu binanın olduğunu söylediklerimiz birleştirip şu sonuca varırız demeniz gibi. Bu tarihi olguda da böyledir. Bir millet kendi ilişkide bulunduğu milletlerle, toplumlarla veya içinde bulunduğu coğrafyanın etkileriyle ilgili bilgilere sahip olmalı ki gelecekte neler olabileceğine karar versin. Bunu ben şöyle tarif ediyorum. Tarih geçmiş değildir, bu açıdan baktığınızda tarih gelecektir; çünkü tarih geçmiştir, doğrudur geçmiş olaylara bakıyoruz ama o olaylara bakarak geleceğin nasıl meydana geleceğini de ortaya koyabiliyoruz. Dolayısıyla tarihi gelecek olarak böylece nitelendirebiliriz.

Dolayısıyla konuya baktığımız zaman global bakmak mecburiyetindeyiz. Birinci Dünya Savaşı sırasında Orta Doğu'da devletlerin ortaya çıkışlarını bir göz önüne alın. Suriye cenvelle çizilmiş sınırlar, Irak keza öyle veya Suudi Arabistan veya Ürdün, Mısır gibi tarihte böyle devletler var mıydı, oldu mu hiç? Bir bakın olmadığını göreceksiniz. Öyleyse birileri gelecekte bir takım olaylara zemin hazırlayabilmek için kendilerinin ileride müdahale edecekleri bir yeni siyasi ortam ortaya çıkardılar. Yani

dediğim gibi bir Suriye Devleti hiç olmadı tarihte ama bugün Suriye Devleti var bir Irak Devleti tarihte hiç olmadı, Asurlular diyebilirsiniz ama Irak değildi sadece veya Filistinliler vardı ama Filistin Devleti diye bir devlet yoktu veya Lübnan diye bir devlet hiç yoktu. Mısır vardı ama Firavunlar Dönemi olarak nitelendirebilirsiniz ama bugünkü bir Mısır değildi. Dolayısıyla bugünkü ortaya çıkmış devletleri biraz suni devletler gibi nitelendirebiliriz. Bugünkü olayların temelini baktığınız zaman da bunu görebilirsiniz.

Zira ekonomik olarak göz atalım, Libya'yı dâhil edersek Libya, Mısır ve Orta Doğu İran ve hatta Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetlerini de Azerbaycan'da dâhil Kazakistan'ı da içerisine katarsanız dünya petrolünün %70'ini bu coğrafyadan çıktığını görürsünüz. Diğer taraftan şunu göz önüne almamız lazım, peki dünyada en çok petrol kullanan devlet hangi devlettir ve yüzde kaç kullanır?

Amerika Birleşik Devletleri dünya petrolünün %26'sını kullanıyor. Avrupa devletleri %20'sini kullanır. Şu an hala düşmüş müdür diyebilirsiniz ama düşmediğini düşünüyorum; çünkü geçen hafta Brüksel'deydim Avrupa parlamentosunda bir toplantımız vardı. Buraya göre yakıtta çok daha ucuz orası ve ekonomik sıkıntılara rağmen insanlar kullanıyor. Yani toplam %46'sı ABD ve Avrupa tarafından kullanılıyor. Bu çok önemli, %50'ye yakın bir bölümünü bu devletler kullanıyor. Diğer kalan kısımlarını Uzak Doğu ülkeleri ve gelişmekte olan ülkelere kullanılıyor. Sadece %17'si Uzak Doğu'da kullanılıyor ve en çoğunu da kullanan Çin. Bunları göz önüne alalım bir tarafa koyalım dursun.

“Tarihte Savaşların Hemen Hepsini Ekonomik Sebeplerdendir”

Bir de özellikle şunu belirteyim, tarihe baktığımız zaman savaşların hemen hepsinin temel sebebi genelde ekonomik sebeplerdendir, siyasi değildir. Yani bir ticaret yoluna sahip olmaktan tutun da bir ekonomik bölgeye sahip olma meselesine kadar hep bunlar savaşlara sebep olmuştur. 2007 yılında Tarih Kurumu Başkanı iken şöyle bir şey söylemiştim, 10 yıl içerisinde AB dağılacak, çökecek demiştim ve gazeteler “Tarih Kurumu Başkanı kehanette bulundu” dediler. Ben onu söylerken neye dayanarak söylemiştim biliyor musunuz? Avrupa sahip olduğu tüm sömürgeleri kaybetti geçen dönemde, bu ne demektir biliyor musunuz? Avrupa için hammadde kaynaklarının, insan kaynaklarının sona ermesi demektir. Nüfusu gittikçe yaşlanan bir Avrupa, hammadde kaynakları olmayan bir Avrupa'nın akıbeti farklı olmayacaktır.

Nitekim bugün İtalya başta olmak üzere Fransa da dâhil faizlerle ayakta duruyor, sadece Almanya'nın ekonomisi ciddi şekilde ayakta ama diğerlerinin hepsinde büyük bir sıkıntı var. Bunun sonucu olarak dikkat ederseniz ki izliyorsunuzdur Avrupa'da hızla ırkçılık artmaktadır, %29'lara kadar ırkçı partiler oy alabiliyor. Bunun sonucu nedir? İrkçilik arttığı müddetçe toplumlar arasındaki rekabet artacaktır, bu da ister istemez sonunda bir çatışmaya sebep olacaktır. Yani bu şekilde devam ederse Avrupa'yı bekleyen akıbet çok hayra bir akıbet değildir.

“Avrupa’yı Kurtaracak Şey Şu An Büyük Bir Savaş Çıkmasıdır”

O zaman Avrupa’yı ekonomik sıkıntıdan kurtaracak ne var? Avrupa’yı kurtaracak şey şu an büyük bir savaş çıkmasıdır. Çıkan savaş kendi bölgelerinde olmayacak ve silah satacaklar; ancak ekonomilerini belli ölçüde böyle düzeltebilirler. Ama bunların hepsi Orta Doğu’da meydana gelen olayların temelinde yer alan sebeplerden biridir.

Petrol, ekonomik sıkıntılar bunlar birinci derecede önemlidir. Ben mecliste aynı zamanda İnsan Hakları Komisyonu kâtibesiyim. Arap Baharı olarak adlandırılan gerçekten de Arap dünyasının, İslam dünyasının temelinde belli bir otoritenin yer aldığı yönetim biçimi vardır. Şöyle söyleyeyim, Yemen’e, Suriye’ye, Mısır’a, Ürdün’e, Suudi Arabistan’a, Irak’a gittiğinizde de geçmiş dönem için söylüyorum bunların hepsi tek kişi tarafından yönetilen belli bir otoriteye bağlı yönetimlerdir. Hiç birbirinden fark yoktur ve hemen bütün İslam dünyasına bakın Malezya ve Uzak Doğu’da dâhil İslam dünyasının tümü neredeyse sömürge konumundadır, yani Batının pazarıdır.

Gelişme son derece kısıtlıdır. Bir türlü gelişemezler. Zaten İran’ın bir nükleer enerji merkezi kurması birden bire Batının tepkisini çekmekte, üzerlerine hücum etmekte. Yani şimdi yarın Türkiye böyle bir şey kurmaya kalkıştığında ne kadar karşı çıkılacak, hangi engeller getirilecek onu bilemiyorum ama İslam dünyasının herhangi bir şekilde gelişmesi Batı tarafından istenmiyor. Şöyle deniliyor, İran’a size güven olmaz nükleer başlık yaparsınız nükleer enerjiye dayalı olarak ve dolayısıyla füzelerde yapıyorsunuz ama Hiroşima ve Nagazaki’ye atom bombası atan İran değil veya İslam dünyasından başka bir devlet değil, Amerika idi. Yani güven duyulmayacaksa başta atom bombasını atanlara güven duymamak gerekir. Rusya’da da var, İsrail’de de var, Hindistan’da da var, Çin’de de var, Japonya’da da var, Almanya’da da var, peki niye bunlara güven duyuyorsunuz da niye ismi Müslüman olunca güven duymuyorsunuz. Çünkü sistemin bozulması istenmiyor.

Aslında Arap Baharı diye çıkan olaylarda Tunus, Libya, Mısır’da insan hakları yoktu, demokrasi var mıydı? Demokrasi de yoktu. Peki, bugün var mı, o olay olduktan sonra yine yok. Peki, şu anda oralara niye hiç kimse müdahale etmiyor? İnsan hakları ve demokrasi için değil miydi müdahale? Tunus’u, Libya’yı, Mısır’ı bıraktılar, şimdi Suriye’de var. Peki, Irak’ta neydi Irak’ta da Saddam rejimi vardı, yine insan hakları yoktu, yine tek kişi rejimine bağlıydı, diktatörlük vardı, demokrasi yoktu, şimdi var mı? Şimdi durum nasıl, günde kaç kişi ölüyor?

Aynı şey Suriye için söyleniyor. Peki, Suudi Arabistan’da insan hakları var mı, demokrasi var mı? Yok, hatta kafalar baltayla kesiliyor, rejim uygulanıyor, zina yaptı diye taşlama sistemi var, insan hakları var mı? Yok, demokrasi de yok. Ürdün’de var mı? Yok. Kuveyt’te var mı? Yok. Niye oralar karışmıyor?

Şimdi bütün bunlar objektif olarak bir soru. Buralarda yok, peki Suriye’de demokrasi için mücadele edildiği söylenen Amerika’da başta olmak üzere Türkiye’de dâhil niye Suudi Arabistan’la görüşüyorlar? Niye Katar’la görüşüyorlar? Niye onlardan silah için maddi destek alıyorlar? Niye orada karışıklık çıkmıyor sizce? Katar emirlikle

yönetiliyor, orada da insan hakları yok, orada da demokrasi yok. Öyleyse bunların altında başka şeyler aramak mecburiyetindeyiz. Öyleyse ne yatıyor?

Biraz önce söyledim; bir enerji merkezi olması gibi ama enerji merkezi olması yetmiyor daha başka şeyler var altında. Genel olarak bakın, Uzak Doğu'da son on yıldır hızla gelişen bir teknoloji ve ekonomi var. 2011 yılı verilerine göre Çin'in döviz fazlası 3,2 trilyon dolar ve bunun 1,9 trilyon dolarlık kısmı Amerikan devlet tahvilidir. Rusya'nın Çin ile işbirliği yapmış olduğunu göz önüne alın, Orta Asya'daki petrolün ki Kazakistan, Özbekistan petrolleriyle Azerbaycan'ın ve Türkmenistan'daki doğalgazı göz önüne alırsanız ki Rusya'nın bugün Batıya sevk ettiği doğalgazın çoğu Orta Asya Türk Cumhuriyetlerine gidiyor. Bunları göz önüne aldığınızda, bunların petrol işletmelerinin hemen hemen tümünün Amerikan ve İngiliz petrol şirketleri olduğunu göz önüne alırsanız ve bunun dünya ekonomisine kazandırılması için emniyetli yol arandığını göz önüne alırsanız, Afganistan savaşının cevabını verebilirsiniz. Orta Doğu'da meydana gelen olayların cevabının verebilirsiniz. Çünkü Çin'in yükselen ekonomisine karşı Amerika'nın yapabileceği tek bir şey var. O da Çin'in dışarıdan almak mecburiyetinde kaldığı petrolü, enerjiyi kontrol edebilmek. Aksi takdirde silahla Çin'i durdurmanız mümkün değil.

Peki, Çin elindeki 1,9 trilyon dolarlık Amerikan devlet tahvilini bir şekilde Amerika'nın aleyhine kullanırsa ne olur? 800 milyar dolarlık cari açığı olan Amerika'nın durumunu düşünün, kaç şirket batır? O kadar şirketin batması Amerika'nın ekonomisini ne duruma düşürür? Dolayısıyla Çin'i nasıl kontrol edersiniz? Orta Doğu'dan aldığı enerjiyi engelleyebilirsiniz, kendi kontrolünüze alırsanız, Çin'i de kontrol edersiniz.

Bakın Suriye kontrol edildikten sonra hedefte kim var? İran var; çünkü Çin'in en çok petrol aldığı yer şu an İran. Bu sebeple Suriye olaylarında Esad'ı destekleyen Rusya ve Çin'i garip sanmayın, gayet tabiidir desteklemeleri. Çünkü ben olsam bende desteklerim. Benim geleceğime kütük koymaya çalışan bir gücün karşısında tabi ki böyle bir adamı kim olursa olsun desteklerim. Sanki Amerika çok mu iyi yaptı? Taliban'ı kim ortaya çıkardı? ABD Rusya'ya karşı çıkarmıştı. Bugün onlarla savaşıyorlar ama sonradan öğrendim ki Afganistan'da bir şey daha varmış, 1 trilyon dolarlık bir tür lityum madeni varmış. Cep telefonlarımızda, bilgisayarlarda, otomobillerin pillerinde kullanılacak 1 trilyon dolarlık bir maden. Afganistan'ı gözünüzde canlandırın, bir tarafta Çin sınır bir tarafta İran yani siz Kazakistan'dan geçireceğiniz petrol boru hatlarını ancak Afganistan, Pakistan üzerinden indirebilirsiniz. Diğer önden eğer İran'ı kontrol edemezseniz göndereceğiniz petrol boru hatları hiçbir zaman emniyetli olmayacaktır ve İran'a sizi bağımlı kılacaktır. Ama bugün İran'la Rusya'nın arası iyi, Çin ile İran arası iyi öyle değil mi? Bakın aslında mesela çok açık peki Esad o zaman neden devrilmek isteniyor? Hepimiz iyi biliyoruz ki "Arap Baharı" adı altındaki olaylarda hiç kimse Esad'ın bir- iki sene dayanacağını tahmin etmiyordu. Hâlbuki Esad'ın ordusu İsrail'e karşı en güçlü kara ordusuydu. Yani 1967 Savaşları da dâhil olmak üzere İsrail ile en yüksek cephede mücadele veren ordu Suriye ordusuydu. Rusya tarafından silahlar yönüyle desteklenmişti. Şu an Esad'ı deviremiyorlar hala ne zaman devrileceği de belli değil. Onun için değişik

taktikler izleniyor. Muhalif güçlerle ki Müslüman Kardeşleri de bunun içerisine dâhil ettiler. Amerika'nın Mısır'daki bir numara karşı çıktıkları Müslüman Kardeşleri şimdi Suriye muhalefeti içerisinde yer verdiler ve Esad'a karşı kullandırıyor.

Orada bir de yeni bir Kürt bölgesi adı altında PYD çıktı. Onlarla özgür Suriye ordusu arasında çatışmalar vardı, onu önlemek için muhaliflerin başına bir Kürt lider getirdiler.

Türkiye'de de sözde İsrail özür diledi ama ne kadar özür dilendi bilmiyoruz, kâğıt üzerinde yok. Telefonla dilenmiş, telefon kayıtlarını göstermedikleri için bilemiyoruz. Ben şöyle bir şey söylesem size "İsrail beni aradı gerçekten özür diledi benden" desem bunu ne kadar gerçekçi bulacaksınız? Yazılı bir metin olması lazım devlet arasında böyledir. Telefon arayıp özür diledim demekle özür olmaz, neyse onu bir kenara bırakalım.

İsrail'in özür dilemesi Türkiye'nin PKK ile masaya oturması ve PKK'nın yurtdışına çıkarılmaya çalışılması ve Abdullah Öcalan'ın verdiği bir takım bilgileri göz önüne alırsanız ki Abdullah durup dururken Misak-ı Milliye'den söz etmeye başladı. Tabii birileri de ne kadar namaz kıldığını anlatıyor sonra konfederasyondan bahsediyor. Türkiye'yi idare edenler efendim PKK silahlarını Türkiye'ye bıraksın da mı gitsin bırakmasında mı gitsin? Sanki çok önemliydi, sekiz yüz kişi Türkiye dışına silahsız olarak çıksa ne olur ki? 50'şer dolar verdiğinizde birer kalaşnikof daha alırsınız ve Barzani sizin istemediğini kadar silahı yine verir. Önemli olan bu değil ki. Gidecekler, bir daha bu işe girmemelerini nasıl sağlıyorsunuz bu önemli, bunları kimse tartışmıyor veya niye Abdullah Öcalan Misak-ı Milliye'den bahsediyor, bunlardan konuşulmuyor.

Burada önemli olan şey Türkiye'yi terk eden insanların ellerine silah alıp dağa çıkmışken niye birdenbire silahları bırakma sözü verdikleri veya Türkiye'den çekilmeye başladıklarını göz önüne alın. Taviz verildi mi, verilmedi mi onları bilmiyoruz; çünkü kapalı kapılar ardında dönüyor ama şöyle bir durum var, benim düşündüğüm: Eğer Türkiye'deki PKK veya Kandil'deki PKK Suriye bölgesine yani Esad'a müdahale edecek bir konuma geldikleri andan itibaren ve biraz önce söylediğim lider değişikliği sebebiyle özgür Suriye ordusu PYD tarafından da PKK tarafından da desteklenerek Esad'ın düşürülmesi mi planlanıyor? Düşürüldükten sonra da yeni kurulacak Suriye'de Irak'taki gibi özel bir bölge olacak mı ki olacağı belli; çünkü demokratik özerklik ilan ettiler PYD'ler. O zaman Abdullah Öcalan konfederasyonundan bahsediyor ve Misak-ı Milli'den bahsediyor. Öyleyse PYD'nin elde ettiği bölgeyle Irak'ın elde ettiği bölgeler Türkiye'ye katılacak olursa o zaman Misak-ı Milli sınırlarına Türkiye ulaşmış mı olacak?

Peki, üç gün sonra konfederasyon biz buradan ayrılmak istiyoruz dediğinde ne yapacaksınız? Yani Türkiye'deki parçayla biz ayrılıyor dediği zaman ne yapacaksınız? Hepsini düşünmek zorundasınız, olur mu olmaz mı diye düşünmenin gereği yok. Burada olabilecek şeyler, bunlar olmayacak şeyler değil. Daha düne kadar olmayacağını düşündüğünüz pek çok şey olmuş durumda. Şimdi dolayısıyla meseleye baktığımızda böyle bakmak zorundayız.

Türkiye’de PKK terör örgütü hangi sebeple ortaya çıktı? Neyi amaçlamıştı? Neyi hedeflemişti? 35 bin insanın hayatına mal olan 30-40 senedir devam eden bu hadise neden birdenbire kimin işine geliyor da sona erdirilmeye çalışılıyor? Sona erdirirsin tabi ki, şöyle düşünebilirsiniz benim konuşmamdan zannetmeyin ki ne PKK’nın devam etmesi, ne anaların ağlamaması gibi bir durum söz konusu bile değil. Tabi ki ülkemizde herhangi bir terör örgütünün yer almamasını kesinlikle isteriz, tabi ki hiç kimsenin ölmesini istemeyiz. Tam tersine oraya vereceğimiz enerjiyi geçmiş dönemde bunlar kurulurken hiç olmasaydı, buraya harcadığımız 300-400 milyar dolarlık bir bölümü Türkiye’nin ekonomisine veya Türk dünyasının entegrasyonuna harcamış olsaydık, bugün Orta Doğu nasıl olurdu? Bir de onu düşünün. Biz aptal mıyız ki bu kadar paramızı hiç uğruna harcayacağız, böyle bir şeyi düşünmek bile mümkün değil. Dolayısıyla tabi ki PKK bitmeli, tabi ki şehit hiç vermemeliyiz, insanlarımız ölmemeli.

Kürtçe konuşulmuyordu, baskı yapılıyordu, olabilir bunların hepsi silahla mı çözülecek, oturup konuşularak mı çözülecek? Kaldı ki 1980 İhtilal’ından sonra bunlar ortaya çıktı. Öncesinde kimsenin konuşmasıyla ilgili bir problem yoktu. Hatta yanındaki arkadaşının Kürt müdür Türk müdür, ne olduğunu bile sormazdık, kimsenin aklının ucundan bile geçmezdi. Hatta 1967’de üniversiteye girdiğimde İstanbul Üniversitesi’nde bir arkadaş edindim, Yozgat tarafından bir arkadaştı, bana dedi ki benim annem Türk ama babam Kürttür dedi. Babanın Kürt veya Türk olması bizi niye ilgilendirir ki dedim, önemli olan arkadaşlığımızda bir problem çıkıp çıkmayacağına bakmamız gerekir dedim. Çok iyi arkadaş olduk, hala arkadaşız. Bugün bir üniversitemizde o da bir profesör. Dolayısıyla o zaman öyle bir şey söz konusu bile olmaz diye konuşmuştuk. Ama o tarihte hiç ayırım yapmayan insanlar bugün gittikçe o ayrıma doğru gitmeye başladılar. Ülke nereye gidiyor?

“Bir Ülke Üç Temel Unsura Dayanır”

Bir ülke üç temel unsura dayanır: Birincisi vatan telakki edilen bir toprağa sahip olması lazım. Bu toprakta yaşayan ve ismine millet dediğiniz, bütün o toprak üzerinde yaşayan insanları millet yapan bir unsura sahip olmanız lazım. Yani bu topraklar üzerinde bir millete sahip olmanız lazım. Üçüncü olarak da özgür iradeye sahip, yani hâkimiyeti kendi elinde tutan bir yönetime sahip olması lazım. Hiç kimsenin etkisi altında kalmadan elçisini atayabilmeli, kanununu çıkarabilmeli. Böyle bir devlet ancak bağımsız devlet unvanını taşıyabilir.

Şimdi siz vatanınızın bir bölümünü vatan olarak terakki etmiyorsanız veya o milletin içinde kendinizi o millettten saymayıp biz şuyuz, biz buyuz diyorsanız o zaman millet parçalamış olur, ortadan kalkmış olur. O devleti ayakta tutamazsınız. Ama özgür iradenizle dış politikanızı yürütemezseniz elçinizi atayamazsanız, özgür iradenizle yasalarınız çıkaramazsanız gene o devleti ayakta tutamazsınız. Neden biliyor musunuz? Çünkü devletleri bu yönüyle ayakta tutan hukuk devleti olmasıdır ama bu hukukun da adil olması gerekir. Yani herkese eşit, herkese aynı şekilde uygulama

yapılması gerekiyor. Siz şimdi bugün şunlara farklılık vereceğiz dediğiniz andan itibaren o sistemi bozarsınız, yine ayakta tutamazsınız.

Dolayısıyla şimdi Orta Doğu politikası çerçevesinde Türkiye'nin içine düştüğü şu anki durumu ben bir tarihçi olarak maalesef çok parlak görmüyorum. Burada aslında hepimizde bir görev düşüyor, yani siyasetçi kimliğiyle de, sivil insan kimliğiyle de, bilim insanı kimliğiyle de bir görev düşüyor. Mümkün olduğunca toplum içerisinde birbirine nefret uyandıracak hareketlerden kaçınma, birlik ve beraberliği perçinleştirecek bir politika ve söylem içerisinde bulunmak gerekir. Bunu yapmadığımız takdirde sonuç hiçbirimizin hoşuna gitmeyecek bir noktaya gider.

Burada şunu özellikle belirtiyim: Eğer toplum içerisinde ki şu an anayasa görüşmelerinde çok tartışılıyor: Kimlik meselesi. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı mı, Türkiye vatandaşı olan herkes ırk, din, dil ayırt etmeksizin ülkenin isminden dolayı Türk olarak mı adlandırılması söz konusu. Anayasamıza göre Türkiye'de yaşayan insanlara ırk, cins, din, dil, mezhep belirtilmeksizin Türk denir diyoruz. Bu aynı şekilde 1924 anayasasında da böyle geçmiştir. Çünkü orada bir tanım yapılıyor, ırk din, dil, cins ayırt etmeksizin, bu çok önemli. Oradaki tanım o ülkenin içinde yaşayan vatandaşların tanımıdır.

Avrupa parlamentosunda bizlere "Türk parlamenterler" diye hitap ediyor. Biz Türk parlamenterler olarak orada bulunurken Türkiye'de Türkiyeli parlamenterler mi olacağız? Yani bir millet kimliği kesinlikle gerekir. Yurtdışına gittiğinizde siz kimsiniz diye sorduklarında ne cevap vereceksiniz? Veya mahkemeleriniz kim adına karar verecek? Millet adına karar vermek zorundadır, yani anayasada tanımını bulmuş. Şimdi beşinci madde, altıncı madde, yedinci madde, dokuzuncu madde de bu tanımlar geçerli. Mesela der ki yasama organı TBMM Türk milleti adına yasa çıkarır. Anayasaya bakarsanız TBMM mahkemeleri Türk milleti adına karar verebilir.

Şimdi bir grup sadece tatmin olsun diye milli olarak adlandırılan bir isimden vazgeçmeniz mi gerekiyor? Bu dünyanın hiçbir yerinde yok. Fransalı yok, Almanyalı yok, Rusyalı diye bir tanım yok, öyle bir şey olmaz. Rus'tur İngiliz'dir Fransız'dır İtalyan'dır İspanyol'dur. Bu gibi tanımlar ülkede kavram kargaşası yaratan, fikirleri birbiriyle çakıştıran ve çarpıştıran bir sonuca götürür. Nitekim dikkat ederseniz yönetimde birçok kişinin ağzında Laz'ı, Çerkez'i, Türk'ü, Kürt'ü diye başlıyor. Bir defa bu son derece tehlikeli bir söylem. Devleti yönetenler bu ayrımın hiç yapmalılar. Niçin? Çünkü bu ülkede yaşayan millet unvanını almış bütün toplumu kucaklamak zorunda. Bir grubu dışarıda bırakmaya çalışırsanız o zaman o toplumu millet yapamazsınız. Millet yapmanın temelinde o ülkede yaşayan insanların ortak kültür değerleri vardır. Bunları ortaya çıkartırsınız, ortaya koyarsınız.

"Türkiye Her Yönüyle Orta Doğu'nun En Gelişmiş Ülkesidir"

Biz Orta Doğu'da Türkiye'nin durumuna göz attığımızda aslında Türkiye her yönüyle Orta Doğu'nun en gelişmiş ülkesidir. Her ne kadar Türkiye'de laiklik tanımı çok farklı şekillerde bazı kesimler tarafından anlatılmaktaysa da laiklik kişiyle özdeş değildir,

devletle özdeştir. Kişinin kendisi laik olamaz. Kişinin muhakkak belli bir inancı vardır, hatta inanmasa bile bir inancı vardır, inanmama inancı vardır. Dolayısıyla kişiyi laik olarak göremezsiniz, kişiyi insan haklarına saygılı olarak görebilirsiniz ama devlet laik olur. Devletin laik olma sebebi de bütün içinde yaşayan vatandaşlarının hepsinin inancına saygı göstermesinden kaynaklanır ve onları birbirine eş değer tutar. Dolayısıyla devletin laik olması tabiidir. O alsında bizim inancımızda da, İslam inancında da vardır. Zira zorla Müslüman olunmayacağı gibi başka bir inanç sahip olanlara da o ülkede yaşama hakkı vermiştir. İslam hukukuna baktığımızda bunu görürsünüz.

Dolayısıyla devletin laik olarak bütün vatandaşlarına eşit yaklaşımı olan Orta Doğu da tek devlettir. İslam dünyasında nadir devletlerden biridir. Dolayısıyla Orta Doğu'ya yön verecek bir Türkiye'nin Orta Doğu'nun karışıklığı içersinde yer alması bana göre son derece yanlış bir politikadır. Bugün Suriye'deki çatışmalara arabulucu olabilecek bir Türkiye'de çatışmanın bir tarafında yer alıyor olması son derece yanlıştır diye görüyorum. Çünkü burada dökülen kan, eğer İslam olarak bakıyorsak, İslam kanıdır. Esad tarafında ölen insanlarda, karşı taraftakilerde veya sivil halkta, öyleyse bunun önüne geçebilecek ülkenin Türkiye olması gerekirdi.

“İrak'ta Bir Milyona Yakın İnsan Hayatını Kaybetti”

Suriye'deki aynı hassasiyeti Türkiye nedense Irak'ta göstermedi. Irak'ta bir milyona yakın insan hayatını kaybetti, birçok insana işkenceler yapıldı, çoğu kadına tecavüz edildi. Bütün bunlar Türkiye'nin gündemine hiç gelmedi. Ama bugün büyük sıkıntılar yaşanıyor, gelen göçmenlerin durumu içler acısı, yani iyi bir baraka vermiş olmanız yetmiyor. Orada çok büyük kamplar kurulmuş olması büyük bir yanlışlık. Daha küçük ve daha kontrol edilebilir kamplar kurulması gerekebilirdi ama çok büyük kamplar kurdunuz. O kamplarda ahlaksızlıklardan tutun da, kavgadan tutun da, her türlü şeye kadar orada yer alıyor. Bugün Hatay'a gittiğiniz zaman maalesef çok iyi bir manzarayla karşılaşmıyorsunuz. Bir sürü tecavüz hadiseleri var ve bunlar sadece hastane kayıtlarına bile baktığınızda ortaya çıkabiliyor. Ama İstanbul'da dâhil her yerde dilenci görebiliyorsunuz, Suriyeli mülteciler içersinde, yani Suriye'den kayıt dışı giren insanlar olduğu görülüyor.

Öyleyse Türkiye'nin Orta Doğu'daki şu anki durumu bu açıdan baktığınızda pek de hoş gidecek bir pozisyonda değil. Çünkü Malatya Kürecik'e bir radar istasyonu kuruldu. Radar istasyonunu kuruluş hedefi önce Rusya denizi ama İran olduğu kesinleşti ve NATO adına denilen bu istasyonun aslında imzasının atanlar bizim Dışişleri Bakanlığı Müsteşarlığıyla Amerika Büyükelçisi ve NATO'ya sonradan dâhil edildi.

“Kürecik Türkiye İçin Tam Bir Bomba”

Kürecik, Türkiye için tam bir bomba. Onun korunması için patriotlar geldi. Patriotların masrafları kim tarafından ödeniyor? Türkiye tarafından, NATO adına gelmiş olsaydı Türkiye'nin ödememesi gerekirdi ama Türkiye ödüyor. Eğer İsrail ile İran ki

Suriye'den sonraki dönemde bir çatışmaya girecek olursa ilk atılacak füze Malatya Kürecik'e olur; çünkü İsrail'e gidecek her füzenin bilgisini ilgili yerlere aktaracak radar istasyonudur. Peki, Kürecik'e bir füze atıldığında Türkiye savaşın içinde kalabilir mi? İşte burada büyük bir sıkıntı var.

Kürecik'e atılacak füze Türkiye'nin İran'la savaşa girmesi anlamına gelir ve Orta Doğu'da büyük bir savaş. Avrupa Birliği zannediyorum ki elini ovuşturarak bekliyor, silah satmak için en güzel fırsatı yakalayacak. Ama kim kimi öldürecek, biz birbirimizi öldüreceğiz. Niçin? Sınır problemimiz mi var? Hayır. Ekonomik çıkarlarımızla ilgili bir problem var mı? Hayır. Demokratik konuda bir problemimiz var mı? Hayır. Peki dini yönde herhangi bir problemimiz var mı? Hayır. Niçin savaşacağız, niçin gençlerimiz ölecek? Bugün analar ağlamasın denilirken o zaman ağlayacak anaları düşünebiliyor musunuz ve niçin? O zaman elimizi gerçekten vicdanımıza koyalım Orta Doğu'da meydana gelen olayların aslı müsebbibi ve aslı yönlendiricisi kimdir? Bizim hiçbir çıkarımız yok bundan önce Suriye'de Esad ile kucaklaşırken hiçbir problem yokken, bugün neden problem var? Suriye'yle sınır problemimizi mi var? Tam tersine önemli bir ekonomik potansiyel var, şimdi o zaman biz niye Suriye'yle düşman olduk? Kim bizi bu hale getirdi? Buradaki politikaları yürütenlerin bu konudaki etkileri hangi ölçüdedir? Hepimizin ciddi şekilde düşünmesi, tarafsız olarak herhangi bir etki altında kalmadan cevap vermesi gerekiyor. Yoksa ben milliyetçiyim, ben solcuyum, ben dinciyim diyerek bu sorunun cevabını verdiğimizde her birimizde yanılırız, objektif olamayız. Buna siyaseten verdiğimiz cevap her seferinde muhakkak ki karşı tarafı belli ölçüde suçlayacak bir nitelik kazanacaktır. Hâlbuki objektif düşündüğümüzde kararımızın çözümümüzde de çok önemli bir rol oynayacağını düşünüyorum. Çünkü doğru teşhis çözümün ilk adımıdır ve ondan sonrası çok rahat çözülür.

Şahsen kendi düşüncem, ben şu an Türkiye'de iktidara sahip olsam yapacağım ilk iş nedir biliyor musunuz? Suriye'yle ilgili politikamı tümüyle değiştirim, Esad ile muhalifleri bir araya getirmeye çalışırım. Abdullah Öcalan ile görüşen bir Türkiye'nin Esad ile görüşmemesini anlayamıyorum. Esad kim, halkını öldürüyormuş. Sen elinde hala silahıyla duran 5557 tane sivil öldürmüş, askeri şehit olmuşları bir yana bırakın normal diğer PKK'lılardan da öldü, bütün bunları ortaya koyduğunuzda 35 bine varıyor, bunları öldürmüş adama masaya oturuyorsunuz, barış adına, analar ağlamasın adına konuşma yapıyorsunuz, peki niye Esad ile yapmıyorsun? O zaman oturalım Esad ile de ötekileri barıştırmaya çalışalım, bu çatışmayı durduralım.

Nasıl durduracağız? Esad'ın bugün buna balıklama atlayacağını düşünüyorum. Bu çatışmanın sona ermesi, demokratik bir ortam çıkması, bir meclis kurulması vs. gibi konuları dile getirdiğinizde bugün kabul edeceklerdir. Ama muhalefetin kabul edeceğini düşünmüyorum. Şunu söyleyeyim, Türkiye destekten vazgeçsin onlarda dize geleceklerdir ve bu barış sağlanır diye düşünüyorum.

Dolayısıyla ilk anda barışın sağlanması konusunda Türkiye'nin bu hareketi yapması gerekir. Belki buna izin verirler mi diyeceksiniz? Kim Amerika, İsrail vs. izin

vermezler; çünkü adamların hedefledikleri strateji ve planlama bu doğrultuda değil. Ama onlar bunu istemiyorlar diye bizim bu girişimde bulunmamızı kimse beklememeli. Bizim Türkiye olarak bu işi yapmakla mükellef olduğumuzu düşünüyorum; çünkü o coğrafyalarda biz en az 700-800 yıl hâkimiyet sürdürdük ve orada birçok kültür varlıklarımız hala duruyor. Dolayısıyla burada lüzumsuz yere sürdürülen bir savaş, insanların birbirlerini öldürmesi, bunların önüne Türkiye'nin geçmesi lazım. Orta Doğu'da en güçlü, en gelişmiş, demokratik olarak da insan hakları olarak ta diğer İslam ülkelerine göre en önde bulunan devletlerden bir tanesi diye düşünüyorum ve bu işi üstlenebileceğini de düşünüyorum.

Bizim bu adımları atmamız samimi söylüyorum ki Türkiye'nin Orta Doğu'da ve hatta Asya'yı da içine alacak yeni bir oluşumda en güçlü devlet olarak birlik ve beraberliği sağlayan, enerji güçlerinde, ekonomik gücü de kendisinde toplayabilecek bir yeni oluşun temelin atabileceğine düşünüyorum. Türkiye'nin geleceğini de bu açıdan değerlendirsek ve bu yola gidecek olursak çok parlak görüyorum.

“Türkiye'nin Potansiyeli Çok Yüksek”

Ben konuşmamı burada sonlandırayım. Herhangi bir ümitsizliğe kapılmanızı istemiyorum. Türkiye'nin potansiyeli çok yüksektir, çok iyi eğitim gören gençlerimiz vardır ve yurtdışında da eğitimlerine devam ediyorlar. Türkiye'de de dünyanın başka hiçbir yerinde olmayacak kadar çok geniş bir eğitim potansiyelimiz var. Tabi bu biraz da sizlere bağlı, sadece üniversitede gördükleriniz değil, üniversite dışında da gördükleriniz takviye edecek bilgilerle kendinizi donatmanız gerekiyor. Bütün bunları yaptığınızda ben Türkiye'nin de dünyanın hiçbir yerinde olmayacak kadar gelişme potansiyeli olduğunu, ayakta kalma potansiyeli olduğunu görüyorum. Türkiye bütün bu olayların üstesinden gelecektir ve ülkemizin yaşayan herkesin refahını sağlayacak, çevresindeki ülkelerle barışı temsil edecek bir potansiyele sahip olduğunu düşünüyorum.

Soru: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde okuyorum, ismin Bilal Ertek. Amerika'nın Orta Doğu'daki gelişmelerde son zamanlarda çok büyük aktör olarak Türkiye'yi kullanmasını Pasifik'teki gelişen suların ısınmasına bağlıyorum. Çünkü Orta Doğu'yu daha kontrol edebilecek ülkeye devrederek kendisinin Pasifik'e yöneleceğini düşünüyorum. Sizin bu konudaki düşünceleriniz nelerdir? Türkiye bu konuda seçilmiş en büyük ortak; fakat pastadaki en küçük payı alan, en kolay yönetebilen bir ortak konumunda.

Yusuf Halaçoğlu: Tabi sizin söyledikleriniz de gerçek ama şurasını belirteyim: Amerika 1991 ve 2001'deki Irak savaşlarından sonra İslam dünyasında büyük bir prestij kaybına uğradı. Yani buraya barışı getireceğini, insan haklarını getireceğini, demokrasi getireceğini söyleyerek terörizmi sona erdireceğiz diyerek yola çıkan Amerika'nın söylediklerinin hiçbirinin gerçekleşmediği görüldü. Denildi ki Saddam'da kimyasal silahlar var, toplu infaz silahlar var denildi, hepsinin yanlış olduğu, yalan olduğu ortaya çıktı. İslam dünyasında Amerika önemli bir prestij kaybına uğradı, ben böyle düşünüyorum. Bu prestij kaybına karşı Orta Doğu'da Amerika'nın bundan

sonra istediklerini yerine getirebilecek pek fazla bir grup yok. Bunu Türkiye ile yapmak istedi, işte bizim meşhur İsrail'e gönderdiğimiz Mavi Marmara aslında İslam dünyasında önemli bir prestij kazandı Türkiye'ye. Hakikaten ben ondan sonraki bir dönemde Şam'a gittiğimde orada kapalı çarşıda büyük bez afişler vardı Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakan hakkında çok güzel sözler yazmışlardı. Bütün dükkânlarda Türk bayrağı vardı. Böylesine büyük bir prestij kazanmıştı, hatta halk arasında Halep'te otururken insanlarla görüşmelerimizde şunu diyorlardı: "Tayyip Erdoğan Suriye'ye adaylığını koysa seçilir." Bu derece bir prestij kazanmıştı. Aynı şey diğer ülkeler için de geçerlidir. Böylesine bir prestije sahip bir ülkeyi Amerika'nın İslam dünyasında kendi çıkarlarına kullanması gayet tabiidir. Önemli olan kullanılmamak, o ayrı bir mesele, karşınızdaki devlet her şeyi yapar, kendi açısından bakarsanız bu onun için mubahtır.

Prestij kaybına karşılık prestiji artırılan bir Türkiye'nin İslam dünyasında sınırların da değişeceği ki bunu biliyorsunuz Amerika dışişleri bakanı ifade etmişti. "11 Eylül'den sonra Orta Doğu'da sınırlar değişecektir değişmelidir" diye bir ifade kullandı ve bir takım düşünce kuruluşları adı altındaki kuruluşlardan, hepsi CIA ile bağlantılı biliyorsunuz, haritalar hazırladılar. Bu haritaların bizimle alakası yok denilmesine rağmen, Amerika'nın sistemi böyledir, özel bir takım kuruluşlar vasıtasıyla bunları gün yüzüne çıkartır. Bu sınırlar daha değişecektir dendi ve gerçekten şu an Orta Doğu'da sınırlar değişiyor, yarın sonuçlandığında ne olacak o ayrı bir meseledir. Ama ben uzak doğudaki suların ısınmasını, Kuzey Kore'nin nükleer başlık denemesi veya güneyi tehdit etmesi, artık oradan çıkılmasını istemesi gibi konuların hepsi bir gerçek. Amerika'nın mesela Kuzey Kore'yle bir savaşa girip girmeyeceği meselesini göz önüne alabilirsiniz veya Kuzey Kore'ye savaşa girdiğinde Çin rahat duracak mı, Kuzey Kore'yi destekleyecek mi desteklemeyecek mi ve Amerika'nın dışında diğer ülkeler Kore için ne düşünecek? NATO devreye girerse Türkiye orada yer alacak mı almayacak mı? Bütün hepsi bir gerçek ama Amerika'nın gücünü oraya harcamak yerine çok önemli, hem ekonomik olarak Irak savaşından sonra dar boğaza girdiği hem de siyaseten bu bölgenin sempatisini kaybettiğini görüyoruz.

"Demokrasilerde Her Şey Şeffaf Olur"

Bu sebeple Amerika için sempatisi daha çok olan hem de Müslüman olan bir ülkeyi kullanmak çok daha avantajlıdır. Geçen yıl bütçe açıklamaları yapılmıştı, 12,5 milyar dolarlık bir bölümün nereden geldiği tespit edilemedi diye bir açıklama duydum. Mesele sizin cebinize bu kadar büyük bir paranın nerden geldiğini bilmediğiniz olur mu? O zaman nereden geldi, kim verdi, acaba bir görev için mi verildi, ne oldu bunlar? Açıklanmıyor. Normalde demokrasilerde her şey şeffaf olur, kim ne yapıyorsa halk tarafından bilinmesi gerekir. Bırakın halkı mecliste biz bilmiyoruz.

Dolayısıyla Orta Doğu'daki olaylarda Amerika'yı çok iyi izlemek lazım. Esad'a karşı olduğumu söylemekle beraber kılımı kıpırdatmayım dedi Amerika, Türkiye'yi bu konuda desteklediğini söyleyen bir Amerika, açılımı destekliyorum diyen bir Amerika ama PKK'yı Amerika kurmuştu zaten. Şunu da ifade edeyim, konu insan haklarına

geldiği için onu aktarayım. PKK terörist militanlarının sadece %57'si T.C. uyrukluymuş, %43'ü İran, Irak ve Suriye uyruklu. Diyelim ki burada teröristleri Türkiye'den dışarı çıkardığınızda yurtdışına hala Türkiye'de bir hadise olup olmayacağına bir garanti verebilir misiniz? Çünkü %43'ü Türkiyeli değil. Dolayısıyla bütün bunları göz önüne almak zorundasınız, her birini değerlendirmek zorundasınız. Amerika burada bizi hep ön plana çıkarıyor diye düşünüyorum, İsrail'in telefonla özür dilediği söyleniyor, onun da Amerika tarafından yapıldığı gazetelerde yer aldı. Sadece Türkiye basınında değil İsrail basınında da yer aldı. Dolayısıyla burada müthiş bir oyun oynanıyor. Bu oynanan oyun içerisinde maalesef bizim ülkemiz var ve en büyük risk altına olan ülkenin de Türkiye olduğunu düşünüyorum.

Soru: Ben Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2. sınıf öğrencisiyim, adım İsmail Can Çetin. Ayrıca münazara topluluğuna da üyeyim. Benim sorum Tayyip Erdoğan'ın genel bir politikası var, mesela Suriye'de sizin hatırlattığınız gibi Suriye'de eğer bir seçime girseydi bunu kazanabilecek bir potansiyele sahip, şu anda ülkemizde de hala bu potansiyeli devam ettiriyor. Bizim vatandaşlarımız da böyle bir destekte bulunuyor. Ama şöyle bir sıkıntı var. Bunca yıllık AB'ne bir adım var, sürekli işleyen bir süreç var, bu süreçte uyum süreci var, AB bakanlığı kuruldu, sürekli yapılmış bir şeyler var. Orta Doğu'ya döndüğümüzde halk bizi kabul eder ama bunca zaman, bunca emekten Türkiye vazgeçebilir mi? Bunun cevabını sizden almak isterim.

Yusuf Halaçoğlu: Kırk yılı geçti Avrupa kapısında, hala AB Türkiye'yi kabul etmiyor. Bulgaristan'ı kabul ediyor, Romanya'yı kabul ediyor, ekonomilere karşı kıyaslarsanız asla bizim ekonomimizde boy ölçülecek bir ekonomileri yok. Buna rağmen bunları kabul ediyor. Türkiye'yi kabul etmemelerinin sebebi ne?

2007 yılında Avusturya'nın Strazburg kentinde bir toplantıya katılmıştım, değişik ülkelerden bilim adaları vardı. Ermeni meselesi üzerine bir toplantıydı. Orada toplantı sona erdikten sonra akşam yemeği sırasında bir sohbet başladı. Bana dediler ki "Siz şahsi olarak Avrupa Birliği'ne girmek arzusunda mısınız? Girme konusunda ne düşünüyorsunuz? Türkiye'de halk ne düşünüyor?" Dedim ki "Şahsen benim o kadar umurumda değil Avrupa Birliği'ne girip girmeme konusu, bize ekonomik olarak vereceğiniz herhangi bir şey yok. Belki size daha katkıda bulunacak bir konumdayız; çünkü enerji merkezlerine sınır olan bir ülkeye kadar uzanacaksınız. Benim anlamak istediğim şey şu, siz bizi niye bu kadar bekletiyorsunuz?" Onlar da şunu söylediler: "Çok kalabalıksınız, çok büyük bir nüfusa sahipsiniz, sizi hazmedemeyiz."

"Tamam, sizin de nüfusa ihtiyacınızı var, bizde genç nüfus çok, sizin daha da işinize gelmez mi?" dedim. "Hayır, kaldıramayız ama sadece İstanbul, Trakya bölgesi olursa orayı alabiliriz" dediler. Dedim ki "Şu an Trakya'nın nüfusu yirmi milyon, sizin birçok AB ülkenizden daha fazla ve AB'ne girecek olursa Türkiye Trakya bölgesi ile Anadolu'daki bütün nüfus oraya gider, orası kırk milyona çıkar." Aramızda böyle bir konuşma geçti. Fakat orada şunu gördüm ki aslında belki herkesi bunun içerisine dâhil etmek uygun değil. Halk veya bilim adamları kesimi, bürokratik kesim Türkiye'ye

karşı bir tavır vardır dememiz yanlış olur ama siyaseten insanların Türkiye'yi o bünye içerisinde hazmedebilecekleri bir ortam olmadığını söylediler, bunu dile getiriyorlar.

İkincisi biz Türkiye olarak AB uyumu adı altında birçok yasalar çıkardık, birçoğu da güzel yasalardı ama bununla beraber Türkiye'de araştırmaya girmedik. AB'ne girdiğimizde Türkiye olarak, siyaset ve ekonomik olarak değil kültürel olarak ne kadar uyum sağlayabiliriz? Bu toplumun bir takım değerleri var, Avrupa toplumuyla hiç uyuşmayan değerler bunlar, hangi ölçüde bir araya gelebileceğiz, bu konuda Türkiye'de ciddi bir araştırma yapıldığını bilmiyorum. Şu an zaten ortaya çıkan sonuç şu: AB'nin yeni bir devleti almasını beklememiz mümkün değil, hele de Türkiye gibi, zaten şu sıralar Türkiye'nin de AB'ne girmesi ne kadar doğru olur? Zaten ekonomik olarak büyük bir sıkıntı içinde bulunan AB'ne Türkiye'nin de girmesiyle, Türkiye'nin ekonomisi hangi boyutlarda zarar görecektir? Bunları göz önüne almamız gerekiyor.

Avrupa parlamentosunda şunlar tartışıldı, daha hala bizim bilim adamlarımız bir ülkeye gidecekleri zaman yeşil pasaportu yoksa, bir ülkede araştırma yapmak için vize istiyor. Vize için bir sürü şartlar getiriliyor aksi takdirde vize vermiyorlar. Düşünebiliyor musunuz bu kadar uyum, yıllardır yapılan görüşmeler, hala bilim adamlarına bile orada araştırma yapmaları için vize vermeyen bir Avrupa'nın bizi hangi ölçüde kabul edeceği veya girebileceğimizi varsayıyorsunuz?

“Türkiye'nin Kendi Bölgesinde Yeni Bir Harekete Girmesi Lazım”

Türkiye'nin artık bunları iyi düşünmesi lazım. Zararın neresinden dönülürse kardır düşüncesiyle ben diyorum ki AB ile görüşeler devam etsin bir tarafta ama Türkiye'nin kendi bölgesinde yeni bir harekete girmesi lazım.

Şimdi Amerika buraya on bin kilometre uzaktan niçin geliyor veya niye Rusya buraya müdahale ediyor, niye Çin buraya müdahale ediyor? Bütün bunları göz önüne almamız lazım. Durup dururken değil, hiç kimse kimsenin kara gözüne vurgun değil, kimsenin insan hakları umurunda değil, kimsenin demokrasiyle idare edilip edilmediği umurunda değil. Niye demokrasiyi çok seviyorsa yanı başında duran Suudi Arabistan'da niye insan hakları demiyor, demokrasi demiyor, krallığı devam ettiriyor? Çünkü kendi işine o geliyor.

O zaman biz onları bir yana bırakalım, biz ülkemizin çıkarları neyi gerektiriyorsa ona göre davranmamız lazım. Bir devleti devlet yapan üç temel unsur: Gerçekten bağımsız bir devlet olacaksınız, birincisi dış politikasını kendisi tayin edebilmesi lazım. O zaman biz kendi çıkarlarımızı bir tarafa atalım, bunun içerisinde bölgesel gücü olan ülkeleri de katabilirsiniz, yani İran'ı alabilirsiniz, Rusya'yı alabilirsiniz, Gürcistan'ı alabilirsiniz, yani yeni bir birliğe doğru gidilebilir.

Geçmiş dönemde Sadabat Paktı vardı; Pakistan, İran ve Türkiye ile Bağdat Paktı vardı; Irak, İran Türkiye ile, böyle paktlar kurulabildiğine göre bugün neden olmasın? Bir de şunu söyleyeyim, herkesin söyledikleri doğru değildir. Yani on kişi doğru şeyi

söylüyorsa, ben tek başıma kalıyorsam on kişinin söylediği doğrudur diyemezsiniz. O on kişi yanılıyor olabilir, tek kişi doğruyu söylüyor olabilir.

Dolayısıyla burada Türkiye kendine güven duymalı, kendi politikasını belirlemeli. Amerika buna karşı çıkar, Avrupa karşı çıkar, böyle karşı çıkarsa biz zaten hep birilerinin peşinden gitmek zorunda kalacağız. Hâlbuki kendi politikamızı çizebiliriz, bunun alt yapılarını oluşturabiliriz ve o güce sahip olduğumuzu düşünüyorum. Bunu yapma konusunda da radikal adımlar atılsa bugün Türkiye’de muhalefet veya iktidar diye bir problem de kalmaz. Türkiye içerisinde bugün bir takım ayrımcılıklar da kalmaz, yani bunların çoğu menfaate dayalı, güce dayalı konular. Güçlü olduğunuz takdirde aslında birçok radikal grupların pasifize edileceğini düşünüyorum, bunların hepsi yapılabilir diye düşünüyorum. Dolayısıyla AB bizi oyaladı elli senedir, biz de onları oyalamalıyız diye düşünüyorum.

Soru: Ben tarih mezunuyum. Üç tane sorum olacak, birbiriyle bağlantılı aslında, siz biraz önce “Mavi Marmara ile Türkiye sempati kazandı” dediniz, ben aslında onu o şekilde düşünmüyorum. Bu BOP süreci bağlamında Türkiye’nin Orta Doğu’ya model olarak sunulduğunu, Orta Doğu’da model olmanın da Arap sempatisini kazanmaktan geçtiğine inanıyorum.

Orta Doğu’da Arap sempatisini kazanmanın tek yolu Filistin davasının sahiplenmektir. Filistin davasını sahiplenmenin yolu da İsrail ile düşman olmaktır. Aslında ben Mavi Marmara’yı Türkiye’nin gerçekten Orta Doğu’da sempati kazanmasına yönelik planlı bir proje olarak görüyorum. Olayı tersten ele alıyorum, bilmiyorum siz nasıl düşünüyorsunuz.

Size sorum şu olacak, acaba Orta Doğu’da Türkiye ve İran üzerinden Atlantikçi kanatla Avrasya kanat arasında bir çatışma mı var? Yani Atlantikçi kanat Türkiye’yi Avrasyacı kanat da İran’ı model olarak Orta Doğu’ya sunup kullanma eğiliminde mi? İkinci sorum da acaba bölgede Orta Doğu’nun Afrika’ya açılan kapısı Mısır, Orta Doğu’nun Avrupa’ya karşı Türkiye, yine Orta Doğu’nun Asya’ya açılan kapısı İran bir araya gelerek ekonomik bir entegrasyonla, akabinde daha sonra siyasi kültürel entegrasyona dönüşecek şekilde bir birlik kurlmaları mümkün mü? Bu birliğin Orta Doğu’da barışa ve gelişmeye katkısı ne olur?

Yusuf Halaçoğlu: Baltık kıyılarından Kızıl Deniz’e doğru inen meridyenin bulunduğu coğrafya enerji merkezlerin kapsayan bir coğrafya, eğer burada bir birlik kurulacak olursa hem güçlü bir birlik kurulmuş olacağını hem de sadece Orta Doğu değil dünya barışına da önemli katkı da bulunacağını düşünüyorum. Bu olabilirliği olan bir proje olur. Çünkü aşağı yukarı bugün dikkat ederseniz Türk Cumhuriyetleri olsun, Rusya olsun ki zaten Türk Cumhuriyetleri ile Rusya arasında bir birlik var, şu anda Azerbaycan ile İran’la olan ilişkiler bunun içerisinde Irak’ı, Suriye’yi göz önüne alacak olursanız aslında olmayacak diye bir şey yok, olabilir. Bunun da dünya barışına çok önemli katkısı olacağını düşünüyorum ama bölgede de en çok çatışma Orta Doğu da çıkıyor. Bu coğrafyanın barışa hizmet edeceğini düşünüyorum. Yani birlik haline

gelmiş, belli ölçüde sınırlar kalkmış sayılabilecek bir birliğin toplumlar arasındaki ekonomik rekabeti, siyasi rekabeti ortadan kaldıracığını düşünüyorum.

Diğer taraftan aslında birinci söylediğiniz konuda Gazze meselesi, Filistin meselesi veya İsrail meselesinde pek farklı düşünmediğimizi düşünüyorum. Mavi Marmara meselesinin Arap dünyasına bir sempati kazandırdığını Türkiye başbakanına ve cumhurbaşkanımıza büyük bir sempati duyulmasına yol açtığını söyledim ama bunun tabi ki BOP çerçevesinde bir proje halinde düşünebilirsiniz. Tabi insanı şüpheye düşüren, hareket öncesinde bazı kişilerin gitmemesi veya gemiden ayrılmaları da gösteriyor. Yani bir projenin parçası olarak sürdürüldü, haliyle İsrail'in de bu işe bilerek müdahalede bulunduğunu düşünüyorum. Aslında ben hiçbir zaman İsrail ile Türkiye arasında "one minute" dâhil olmak üzere bir problem yaşandığını düşünmüyorum. Çünkü hala İsrail bütün bunlara rağmen Konya üzerinde uçaklarıyla eğitim uçuşlarını gerçekleştirirler, Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret yürüdü, özürden önce bile Suriye meselesi çıktıktan sonra Ro-Ro seferleri yine İsrail üzerinden yapıldı.

O olayın politik bir hareket olduğunu düşünüyorum ama şurası muhakkak ki o olayların bütün Arap ve İslam dünyasında Türk başbakanı ve cumhurbaşkanına büyük bir sempati doğurdu da kesin. Bu sempatinin doğdurulması gerekiyordu; çünkü oradaki yönetimlerin devrilmesi konusunda önemli bir madde bu diye düşünüyorum. Nitekim şunu göz önüne almak lazım: Gerek Libya olsun gerekse diğer Mısır'da, Tunus'da petrol anlaşmalarının son senesine gelmişti, yani yeni yeni anlaşmalar yapılacaktı. Genelde Saddam olsun, Kaddafi olsun bunların hepsi kendi ülkeleri açısından milliyetçi kararlar alan liderlerdi. 36 sene, 43 sene o ülkenin başında bulunan insanlar bu zamana kadar insan haklarını hiç ihlal etmemişler miydi de şimdi akılları başlarına geldi diye de sormak gerekiyor.

Bugün Orta Doğu'da sınır değişikliklerin ortaya çıkmasında Türkiye'nin kullanıldığını düşünüyorum. İran dışında bana göre tam aksine Amerika BOP projesi çerçevesinde Sünni bir blok oluşturmaya çalışıyor, dikkat ederseniz Abdullah Öcalan bile Sünnilikten bahsediyor, Aleviliği bir kenara bırakıyor sadece Sünnilikten bahsediyor. İran, İslam dünyasında, Sünni dünyada pek fazla siyasal etkisi olabilecek nitelikte bir devlet değil, bugüne kadar da olmadı. Çünkü Şiilik çok radikaldir ve Sünni dünyasında fazla kabul görmez. Biliyorsunuz Suriye'de sadece Nusaybinler var, Arap Alevileri dediğimiz onlarla bağlantıları iyidir, Lübnan ile Hizbullah ile araları iyidir. Dolayısıyla böyle bir yapı içerisinde yer alıyorlar. Kürtlere gelince, Kürtler Şafi mezhebinde, çoğunlukta olmak üzere Sünnilerdir, yani Amerika'nın normalde Sünniyi desteklemesindeki temel unsurlardan bir tanesidir. Haliyle Orta Doğu'da kurulacak bir Kürt devletini ki Erbil'de önemli bir Amerikan üssü kuruluyor, havaalanları falan yapıldı. Dolayısıyla Orta Doğu'ya hâkim olabilecek; fakat kendi kontrolünde olacak bir devleti yaratmaya çalışıyor diye düşünüyorum. Çünkü Türkiye'yi bugün kontrol edebilir, yarın etmeyecek hale gelebilir, Türkiye baş kaldırabilir ama tarihte hiç devlet kurmamış bir unsura devlet verdiğiniz takdirde onu kullanmak ve idare etmek çok daha kolaydır.

Dolayısıyla Orta Doğu'da az önce bahsettiğim, Abdullah Öcalan'ın son söyledikleri sözlere bakarsanız konfederasyon dediği nedir? Federasyonların bir araya gelmesiyle meydana gelir. Yani Irak, Suriye'deki Kürt bölgesi olarak ayrılacak bölgenin Suriye meselesinin bitmesinden sonra ve Türkiye'den bir bölgenin, bunlar federasyonlar olarak birleşip konfederasyon olacak ve Türkiye'ye bağlanmış ve Misak-ı Milli sınırlarına da ulaşmış bir konfederasyon olacak. Abdullah Öcalan Misak-ı Milli'den bahsediyor.

Şimdi konfederasyon olarak Türkiye'ye başlanmış bir bölgenin üç gün sonra "Artık bu sistemden çıkmak istiyoruz" dediklerinde ne yapacaksınız? Ayrılamazsınız, diyemezsiniz "Kabul ederken ediyorsunuz, ayrılırken ben size izin vermiyorum" diyemezsiniz. Savaşsız, her şeysiz, sizin bölgenizden bir yer kopararak bir devlet böylece kurulur. Şu an niye Kürt devleti kurulmuyor? Çünkü biraz önce söylediğimiz sonuç daha henüz gerçekleşmedi, yoksa şu an Irak'ın kuzeyinde rahatlıkla bir Kürt devleti kurulur ve Türkiye'nin de hiç sesi çıkmaz, daha doğrusu buna kimsenin sesi çıkmaz.

Para basan, pasaport veren bir yer devlet olmuştur artık ama bağımsızlığını ilan etmemiştir. Tanınmıyor şu an ama yarın konfederasyon şeklinde Türkiye bağlanmış veya oradan ayrılmış bir devlet, ilk başta Amerika tarafından tanındığı andan itibaren siz artık dokunamazsınız bile. Haliyle ben planın böyle olduğunu düşünüyorum. PKK ile oturup anlaşma, terörle anlaşma, analar ağlamasın, silahlar sussun vs. bunlar tabi ki sihirli sözcükler, bunu kimse reddetmez ama Çanakkale'de de analar ağladı biliyorsunuz, hem de çok ana ağladı. Niye ağladı? O zaman İngiliz'i, Fransız'ı gelmiş Çanakkale'yi zorluyor, İstanbul'u alacağız diyor, sizi atmak istiyor bu ülkeden, siz o zaman direniyorsunuz ve canınızı veriyorsunuz. Biraz önce söylediğim vatan telakki dediğiniz topraklara düşman çizmesinin girmesini istemiyorsunuz.

Milli Mücadele'de analar ağlamadı mı? Hem de ne kadar çok ana ağladı, eş ağladı, çocuk ağladı. Şimdi de ağlıyor. Ben Doğu'da da, Güneydoğu'da da gezdim, Denizli'de, Aydın'da, İzmir'de, Manisa'da, Kayseri'de görüştüm, oradaki analar hala ağlıyor, çocuklarını şehit veren insanlar, babalar hala yüzleri kara bağlamış duruyor. Bana şehit olmuş bir askerin iki yaşındaki kızı aynen şunu söyledi: "Babamın elimden tutmasını ve parka götürmesini isterdim, bana harçlık vermesini isterdim." Siz bunlara nasıl duyarsız kalabilirsiniz ki tabi ki ağlamamasını istiyoruz ama dünya bu halde oldukça analar daha çok ağlar, eşler daha çok ağlar, çocuklar çok ağlar.

"Barış Dediğiniz Şey O Kadar Basit Bir Şey Değil"

Barış dediğiniz şey o kadar basit bir şey değil. Tarihte çok analar ağladı, çok savaşlar oldu. Olsa mıydı? Olmasaydı ama Çanakkale Savaşı'nı biz çıkarmadık ki, onlar geldiler. Milli Mücadele'de bizim analarımız niçin ağladılar? Bizim topraklarımızı işgal etmek için geldiler, onlara karşı can verdi Mehmetçik, ondan dolayı analar ağladı ama ağlamasın mantığıyla düşünseydiniz Çanakkale'yi zorlayanlara derdiniz ki tamam İstanbul'u size veriyoruz derdiniz, analar ağlamazdı. Bugün de analar ağlamasın diyorsanız bir takım topraklarınızı verin bitsin iş. Böyle bir mantık söz

konusu bile olamaz, bununla ancak cahil insanlar kandırılabilir. Dolayısıyla bu rekabet tabii ki var. Bugün BOP projesini, sebeplerini, Amerika'nın ekonomik, siyasi çıkarlarını göz önüne alarak anlattım ama şurasını söyleyeyim, İran'ı ön plana çıkartmaları mümkün değil. İran'ı şu an zaten bölmek istiyorlar; çünkü İran normal şartlarda ancak iç karışıklığa düşürülerek yıkılabilir. İç karışıklığa kimi düşürebileceksiniz, oradaki en fazla nüfus Türk nüfusu, onlarla mücadelede ancak yapabilirsiniz. İran'ın ilginçtir ki nüfusunun %53'ü Türk nüfusudur, Fas nüfusu %35'dir, geri kalan Arap, Kürt Ermeni vs. var ama en fazla Türk nüfusu, en fazla ezilen de Türk nüfusudur. Ne oldu biliyor musunuz? İran Türkiye'den de çok farklıdır, Irak'tan da çok farklıdır. Şiilik çok farklı bir inanç biçimi, çok daha radikaldir, katıdır açıkçası ve o katılık Şiilikte etniği bir tarafa bırakıyor, Şiilikle birleştiriyor.

Ben Dışişleri Bakanıyla Kültür Anlaşması çerçevesinde İran'a gittim. Protokolde karşımızda dört İranlı oturuyordu, onlarla kültür pozisyonunu görüşüyoruz. Türkçe ve Farsça olsun dedik. Konuştuk falan, çay molası verdik, ben yanlarına gittim. Bir tanesinin isminde zaten Tebriz-i olarak geçiyordu, bu herhalde Türk'tür dedim.

"Selamünaleyküm" dedim, "Aleykümselâm" dediler. "Sen Tebrizli misin?" dedim, "Evet" dediler. Baktım o dört kişiden üçü Türk ve Türkçe konuşuyorlar. İran meseleyi çok farklı boyutta ele almış, her ne kadar örtünme konusunda falan baskı varsa da ama onun ötesinde bir şey yapmış. Türkleri getirmiş değişik yerlerde mevkilere yerleştirmiş, yani Tercüme Başkanlığına kadar çıkmış.

Böyle bir pozisyonda adam ne Türküm diyor ne başka bir şey diyor. Oradaki Şii anlayışını kırmanız mümkün değil. Amerika bunun farkında değil, yani İran'ın içerisine girerse Amerika batır ve İran'ın yaptığı bana göre en akıllıca işlerden bir tanesi, Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte oradaki ne kadar matematikçi, fizikçi varsa hepsini almış İran'da toplamış. Bugün o üç kilometre uzun menzilli füzelerin yapımı, görünmez uçak yapımını falan hepsin onlarla yaptılar. Biz elimizdekileri kaçırdık.

"Bugün Türkiye'de En Az Yapılan Şey Akıl Kullanmaktır, Düşünmektir"

Açıkçası Türkiye kendi üzerine düşen görevi o şuurla yapmış olsaydı bugün Türkiye çok farklı bir yerdeydi. 21. yy. aslında gerçekten Türk asrı olacak bir dönemdi. Türk asrı derken bunu sadece milliyetçi duygularla söylemiyorum ama ben eğer bu ülkenin vatandaşıysam, bu ülkede yaşıyorsam ve bu ülkenin insanıysam o zaman ülkemin içinde bulunduğu vatandaşlarımın, kendi kimliğimin tabii ki refah içerisinde olmasını, güçlü olmasını isterim, bu tabii bir şeydir. Bunun için akıllı olmak zorundasınız. Herkes İslamiyet'ten Müslümanlıktan bahsediyor ama İslam'ın en temel unsurlarından bir tanesi akıl kullanma, fikir üretme, düşünme üzerinedir. Bugün Türkiye'de en az yapılan şey akıl kullanmaktır, düşünmektir, İslam dünyasında da öyle maalesef.

Biz ideolojik, siyasi görüşlerden arınmadan, bazı konular vardır ki siyaset üstü olmak zorundadır, dış politika, ülke içindeki huzur meselesi bunun içerisinde. Bu

konularda tamamen siyaset üstü devlet politikası üretmek mecburiyetindeyiz. Bunu ürettiğimiz takdirde başarıya ulaşacağımızı düşünüyorum.

Soru: Çankaya Üniversitesi yüksek lisans öğrencisiyim. Ben size şunu sormak istiyorum: Bugün burada birçok şeyi konuştuk, Orta Doğu'nun geleceğinden, projelerimizden, enerji sorunundan da bahsettik ama Türkiye'nin petrol hakkında bir projesi, bir çalışması olmadığını farkındayız. Peki, Orta Doğu'da bir büyük enerji kaynağı daha var. Ben şuna inanıyorum, Orta Doğu'da bir sonraki savaş sebebi, bence su kaynağını yönetmektir. Şu an Türkiye'nin su kaynaklarını yönetim konusunda su politikamız nedir? Şu an yüksek lisans öğrencisi olarak bu bilgiye çok vakıf değilim, çok ulaşabilmiş değilim. Sizin Orta Doğu politikasındaki su yönetimindeki görüşlerinizi merak ediyorum.

Yusuf Halaçoğlu: Türkiye'de başka enerji kaynakları da var, onunla ilgili Siirt Üniversitesi rektörümüzün çalışması var, çözümlenmesi çok zormuş ama bizim Siirt Üniversitemiz başkanlığındaki bir ekip çözmüş, ayrışımı yapabilmişler. Dünyanın gelecekteki en büyük enerji kaynağı o olacak diye biliniyor.

Gerçekten ülkemiz öyle bir coğrafyada bulunuyor ki dünyanın hiçbir ülkesiyle değişilecek bir ülke değil. Güneş isterseniz güneş var, kar isterseniz kar var, deniz isterseniz deniz var, her türlü sebze meyve, her şey yetişiyor. Ben mesela HES'leri hiçbir zaman tasvip etmiyorum. Bir de fabrikaların, özellikle arıtma sistemlerinin çok iyi kontrol edilmesi lazım, su kaynaklarımız büyük ölçüde heba ediyoruz. Sadece derelere akan pislikler değil, toprağa giren ve orada yer altı sularına karışan bir takım kimyasal maddeler açısından da baktığımızda gerçekten ileride büyük sıkıntılar yaşanacak diye düşünüyorum.

Su konusunda özellikle Suriye, Irak devletleriyle rahmetli Özal döneminde bayağı ciddi bir takım çekişmeler olmuştu. Mesela Suriye'ye 500 milyar metre küp su verilmesi gerekirken 800'e çıkarmışlardı. Fakat bugün Orta Doğu'daki en büyük ihtiyaç maddelerinden bir tanesi sudur, hatta petrolden daha fazla; çünkü petrolü bir yere kadar karşılayacak enerji kaynakları bulabilirsiniz, pil ile çalışan otomobillerden tutun da güneş enerjisiyle çalışan bir takım cihazlar elde edilebilir ama suyu başka türlü elde edemezsiniz. Ancak denizlerden elde ederseniz, pahalıya mal olur. Bir de normal kaynak sularına benzemez.

Bir doğanın tahrip edilmesi, iki su kaynaklarının yabancılara satılmasını şiddetle reddediyorum. İnsan olarak da reddediyorum, politika olarak da bunun olmaması gerektiğine inanıyorum. Türkiye'nin bu konuda çok daha geride kaldığını zannediyorum. Doğu Anadolu Bölgesinde belli bir ölçüde kar alan bölgelerimiz var, buradaki sular akıp gidiyor. Bunların muhakkak ki işlenmesi lazım, sel olup gitmesini önlemek lazım, ya toprak altına girsin kaynak olarak yeniden çıksın ya da barajlara gitsin, bunlar çok önemli. Kızılırmak'ı düşünün Kayseri'nin içerisinden geçerken ırmağın rengi değişik, tertemiz olması gereken nehirler çok kirli, pis akıyor. Bizim Ankara'yı düşünün, Sıhhiye'nin ortasından yeraltından bir dere geçer, onun dışında Bentderesi'nden doğru gelen bir deremiz daha vardır, Atatürk Orman Çiftliği'nin

içinden geçer, Sincan'a doğru gider ve orada kokudan geçemezsiniz, Ankara'nın tüm pislikleri oraya akar.

Başka bir ülkede olsa ne yapılır? Bütün kanalizasyonlar toplanır, bir yerde arıtılır o dereye verilir, Atatürk Orman Çiftliği'nin önünde küçük bir set yaptığınızı düşünün iki tarafına çay bahçeleri yapın, sandallar olsun içerisinde. Ankara'nın halini bir düşünün, içinden dere geçen bir şehir mi güzeldir, kupkuru beton yığını olan şehir mi güzeldir? Ama zaten şehircilik Türkiye'de yok maalesef. Ankara'ya bakın sanki arazi yokmuş gibi 20-30 katlı binalar yapılıyor. Öylesine bir rant olarak görülmüş, gecekonduları yıktılar, yerine devasal binalar diktiler, yeşili yok ettiler. Şimdi de Konya bulvarındaki yeşili yok ediyorlar. Niçin yapıyorlar? Orada otobüs çalışacakmış, zaten metro gidiyor oraya kadar illa otobüs götürecekseniz genişletin yolu, niye ağaçları yok ediyorsunuz? Konya yolunu biliyorsunuz rahatlıkla bir otobüsü götürecek çok rahat bir imkânınız var, kaldı ki bırakın otobüsü artık raylı sistem kurun. Sizin buraya niye raylı sistem gelmiyor? Raylı sistem yaptılar Eskişehir'de caddenin ortasından geçiyor. Niye ODTÜ'nün, Bilkent'in, Hacettepe'nin içinden geçmiyor? Herkes yaparken böyle yapar. Taşımacılıkta işe yarasın diye yapılır, metro siyasi rant için yapılmaz ki, zaten onun üstünden otomobiller gidiyor. Yani çok yapılacak şeyler var, çok yanlışlar var. Şimdi siz bunları söylediğinizde birileri diyor ki siz ülkenin gelişmesini istemiyor musunuz? Tam tersine ülkenin gelişmesini istiyorum ama bugün çakıl taşlı duble yol yapıp da iki gün sonra da bu bozuldu diye onun üzerine normal asfalt atmaya kalkıştığınız zaman çifte harcama yaparsınız, yazıktır bu ülkeye. Yarın çocuklarına içecek su bulamayan bir ülke olduğumuzda uyuyan başa vurmanın bir anlamı da olmaz. Keşkenin de anlamı kalmaz; çünkü geçmiş için söylenen keşkenin hiçbir anlamı yoktur. Beni sabırla dinlediniz, hepinize çok teşekkür ediyorum.